

Italų šeimoje užaugusi Lina: tėtis dėl mūsų išmoko ruošti bulvinius blynus ir cepelinus

Vienuolikmetę Liną ir jos aštuonerių metų broliuką įvaikinusi italų šeima darė viską, kad vaikai kuo greičiau pritaptų Milane, bet tuo pačiu - neužmirštų Lietuvos. Įtėviai Claudia ir Mario pramoko lietuviškai, domėjosi Lietuvos istorija, net italams neįprasti bulviniai patiekalai tapo dažni ant šeimos pietų stalo.

„Tėtis kepa puikius bulvinius blynus, iki šiol dažnai jais lepina, jie – mano mėgstamiausi. Verda cepelinus, gamina šaltibarščius“, – pasakoja Milane, kartu su įtėviais tebegyvenanti 22-ejų Lina Vitali.

Šie paprasti dėmesio ženklai vaikams iš Lietuvos padėjo lengviau pritapti naujame krašte. Jau po dviejų mėnesių abu galėjo susikalbėti itališkai. Bet lietuvių kalbą išsaugojo iki dabar.

Gimtinėje, po vienuolikos metų, Lina pirmą kartą apsilankė praėjusių metų vasarą. Rugsėjo pradžioje, kai kalbėjomės, buvo jau antroji jos viešnagė šiemet. Save Lina laiko ir lietuve, ir itale. Toks jausmas yra jos širdyje, tą patį rodo ir pasas – įvaikinimo atveju dažniausiai išsaugoma dviguba pilietybė.

O štai dvigubą tapatybę Lina dar mokosi priimti, tai atvedė ją į Lietuvą.

Vaikystę primena „Irisų“ skonis

Apie vaikystę Lina kalba su šypsena: „Gal jums gali atrodyti, kad joje yra skaudžių dalykų, bet man buvo graži, su mielomis akimirkomis, gerais žmonėmis ir net iki šiol neužmirštais skoniais.“

Mergina sako, kad turi daug šiltų prisiminimų iš laiko tuomečiuose Kretingos vaikų namuose. Su broliuku iki įvaikinimo ten gyveno ketverius metus. Šiltai kalba apie moterį, kuri sesę su broliu parsiveždavo savaitgaliams ar ilgiau vasarą, jos sodą, jaukumą namuose. Vadina ją „globėja“, neseniai buvo susitikusios – ryšys išliko.

Stipriai atmintyje įsirėžė saldžios akimirkos, nepakartojamas „Irisų“ skonis – keturkampiu, nenusakomai kvėpiančių saldainių. Tik gavusi centų, bėgdavo į krautuvėlę jų pirkti. Ieškojo ir dabar atvykusi į Lietuvą. Apklausė visus pažįstamus, išnaršė parduotuves ir rado. Nors ne visai tokie kaip vaikystėje, bet panašaus skonio.

Dažnai prisimena gyvenimo su tėvais etapą. Didžiuojasi, kad atlaikė sunkumus ir tapo tokia, kokia dabar yra.

„Tėvai turėjo didelių problemų su alkoholiu. Bet man užsifiksavo ne tai, o nuolatinis nerimas, kaip pasirūpinti ketveriais metais jaunesniu broliuku, kur gauti maisto, rūbelių, ką

Italų šeimoje užaugusi Lina: tėtis dėl mūsų išmoko ruošti bulvinius blynus ir cepelinus

daryti, kai jis verkia ar serga. Tokie rūpesčiai teko man, vaikui. Tai buvo labai sunku“, – kalba mergina.

Lina sako, kad tuo metu jautėsi suaugusi, privalanti pilnai atsakyti už save ir brolių. Mergaitės gyvenime neveikė jokios taisyklės ar ribos, svarbiausia buvo išgyventi.

Italų šeimoje nustebino taisyklės

Apie taisykles sužinojo vaikų namuose, jas priimti iki tol visai kitaip gyvenusiam vaikui nebuvo paprasta.

Šeimoje kiekvienam privalomos taisyklės tapo išbandymu ir atvykus gyventi į Milaną.

„Ilgai priešinomės „sugaržymams“, tėveliams tikrai nebuvo paprasta su mumis. Bet palaipsniui patiems pradėjo patikti buvimas kartu, šeimoje, supratom, kaip svarbu pasitikėti vieniems kitais, laikytis žodžio“, – prisimena mergina.

Lina šypsosi, jog dabar, žiūrint atgal, ji supranta, kad tėviai nieko ypatinga nereikalavo, tik laikytis pačios elementariausios tvarkos: laiku grįžti iš mokyklos, sutartu metu susirinkti prie stalo vakarienės ir pan.

Mergina sako, kad adaptacija nepažįstamoje šalyje, nors iš pradžių skyrė kalbos barjeras, vyko gana sklandžiai, ir jai asocijuojasi tik su naujais išpūdžiais. Ji visada buvo smalsi.

„Tėveliai mums kūrė saugumo jausmą nuo pirmos pažinties dienos. Pajutau pasitikėjimą tėviais tik juos pamačiusi. Prisimenu, kad pasirodė visai kitokie, nei iki tol sutikti žmonės. Buvo santūrūs, ramūs, dėmesingi mums. Taip pat yra ir dabar“, – kalba Lina.

Ji sako, kad gražiai vaikus priėmė visa tėvų aplinka, giminaičiai, kaimynai. Italai labai šeimyniški, atviri, atvirai reiškiantys savo emocijas, todėl vaikai visada sulaukė daug meilės ir šilumos.

Šiandien santykių su tėviais mergina apibūdina kaip puikų, itin artimas ryšys su tėčiu, juos jungia pomėgis skaityti, šeima turi didžiulę biblioteką. Perskaitytos knygos pažadino smalsumą kalboms, nuo rudens Lina tęs anglų ir ispanų kalbų studijas Milano universitete.

Įtėviai padaršino vykti į Lietuvą

Lina visada galvojo apie grįžimą į Lietuvą. Čia gyvena trys žymiai vyresni broliai, teta, pusseserė. Per visus metus po įvaikinimo su giminaičiais palaikė ryšį, bet tik pernai

Italų šeimoje užaugusi Lina: tėtis dėl mūsų išmoko ruošti bulvinius blynus ir cepelinus

nusprendė susitikti gyvai. Daugeliui apie atvykimą iš anksto net nesakė, norėjo staigmeną padaryti.

Pirmoji išvyka į gimtinę sukėlė daug minčių ir klausimų, paskatino ryžtis ir kitai kelionei, kartu su dar keturiais Italijoje užaugusiais lietuvičiais. Jaunuolius sudomino iniciatyva „Išvykti, kad sugrįžtum“. Lina pasitarė su tėvais ir gavo jų palaikymą.

Lietuvoje grupelė šešias dienas keliavo jų vaikystę primenančiomis vietomis ir kas vakarą dalijosi savo patirtimis ir pojūčiais – tarsi drauge nuėjo emocinę kelionę. Juos jungė bendra praeitis, panašūs išgyvenimai. Ryšys išliko ir grįžus į Milaną, o viena iš grupės, Marija, dabar yra viena geriausių Linos draugių, jos dažnai kartu leidžia laiką.

Beje, parduotuvė, kurioje vaikystėje pirkto saldainius, Kretingoje tebeveikia, o štai vaikų namų jau nebėra. Tik pastatas liko.

„Žinau, kad viskas keičiasi Lietuvoje, uždaromos didelės įstaigos, be tėvų likę vaikai dažniau randa šeimą. Apie pasikeitimus žinojau ir važiuodama į Kretingą, bet slapta tikėjau, kad sutiksiu ten mažų vaikų, apkabinsiu juos. Negaliu paaiškinti to troškimo – tarsi žinočiau, kad jiems šito labai reikia ir galiu tą duoti. Tikriausiai prisimenu save“, – kalba Lina.

Kokia svarbi vaikui šeima, ji suprato tik pati priimta į besąlygiškai mylinčią šeimą.

Dvigubą tapatybę mokosi priimti kaip dovaną

Lina ne vieną kartą pokalbio metu pakartoja, kad yra laiminga. Bet dviguba tapatybė jai kėlė klausimų, todėl ir atsiliepė į iniciatyvą.

Viena iš iniciatyvos autorių, užsienio įvaikinimo organizacijai atstovaujanti darbuotoja Lina Pazikaitė pasakoja, kad žinant apie pavienius ir užsienį įvaikintų vaikų apsilankymus savo kilmės šalyje, sugalvota pasiūlyti labiau struktūruotą sugrįžimą. Ši idėja sudomino ne vieną Italijoje užaugusį lietuvių, tėvių šeimą.

„Kadangi nusimatė ne turistinė kelionė, bet pasivaikščiojimas po vaikystės kelius, kartais skausmingas, kartais ir lengvesnis, manėm, kad vertėtų rimtai jai pasiruošti“, – apie projektą kalba L. Pazikaitė.

Pasiruošimą sudarė aštuonių nuotolinių susitikimų ciklas su psichologe ir gyvas grupės pasimatymas Milane. Po šito etapo laukė savaitė Lietuvoje.

„Šie jaunuoliai yra lietuviai ir italai. Per mokymus ir viešint Lietuvoje, į tai skatinome

Italų šeimoje užaugusi Lina: tėtis dėl mūsų išmoko ruošti bulvinius blynus ir cepelinus

pažvelgti kaip į turtą, dovaną, galimybę turėti daugiau. Net jeigu praeityje ir buvo, o dažno gyvenime tikrai buvo, neigiamos patirties, per ją įvyko ir daug gerų dalykų“, – emociškai kalba L. Pazikaitė, menanti dažno iš šių jaunuolių pačią kelio pradžią Italijoje.

Pirmosios grupės apsilankymas praėjo sėkmingai, ruošiasi antroji kompanija. Projektas tęsiamas.

Tėvynė išlieka kiekvieno vaiko širdyje

Linos brolis apie grįžimą į Lietuvą dar negalvoja.

Įvaikinimo srityje dirbantys žmonės įsitikinę, kad kiekvienas vaikas širdyje nešiojasi savo istoriją, savo gimtąjį kraštą, bet, kada grįžta prie poreikio tas mintis realizuoti, ir ar apskritai grįžta, tai yra labai individualu ir priklauso nuo asmeninės patirties.

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos atstovė Agnė Marčiukaitienė sako, kad lietuvičius įvaikinusios užsienio piliečių šeimos skatinamos padėti vaikams palaikyti ryšį su kilmės šalimi.

„Užsienio įvaikinimo organizacijoms dirbant su įvaikinti norinčiomis šeimomis ir ruošiant jas įvaikinimui, beveik visais atvejais aptariama vaiko kilmės šalis. Šeimos susipažįsta su mūsų kultūra, net maistu, prieš susitikimą su vaiku išmoksta pokalbio užmezgimui reikalingus lietuviškus žodžius, dažnai jau būna namuose bandę gaminti lietuviškus patiekalus“, – kalba A. Marčiukaitienė.

Tarnybos atstovė sako, kad šeimos skatinamos savarankiškai domėtis Lietuvos kultūra, istorija, tradicijomis, nes visa tai padeda sukurti ryšį su vaiku.

Įvaikinusios užsienio šeimos keturis metus su Tarnyba dalinasi informacija apie vaikų būklę, adaptaciją naujoje šeimoje, socialinėje aplinkoje, sveikatą, prideda vaikų nuotraukas.

Svarbu pažymėti, kad tarptautinis įvaikinimas yra galimas tik dėl vaikų, atitinkančių specialiuosius kriterijus. Vienas iš tokių kriterijų – vaikas yra vyresnis nei 7 metų, kartu siūloma įvaikinti kitus šeimos vaikus. Taip nutiko ir Linos atveju.

Iki 2021 m. daugiausiai be tėvų globos likusių vaikų iš Lietuvos mylinčią šeimą rado Italijoje, kur 2019 m. įvaikinti 22, o 2020 m. – 19 vaikų, 2021 m. daugiau vaikų namus surado Kanadoje.

Italų šeimoje užaugusi Lina: tėtis dėl mūsų išmoko ruošti bulvinius
blynus ir cepelinus

Nuotraukos - iš Linos Vitali asmeninio archyvo

